

J A N N E B Y S T R Ö M:

Många Tenstabor minns honom och ännu fler har hört talas om honom, några har läst hans anteckningar om vad som hänt i Tensta i fordom tid och i hans nutid.

Vem var han?

Han var född i Tensta 1852 i Husby i Tensta där hans förfäder bott sedan många generationer.

Tidigt visade han prov på studiebegåvning och ville studera, men det motsatte sig fadern. Sin studielust tillgodosåg han genom att söka efter och läsa gamla skrifter och även göra minnesanteckningar från egna och andras upplevelser. Så hade t.ex. kronofogden i Vallby i Viksta sina hyllor fyllda av skattelängder m.m.. Vad som han inte fick rum med inne bar han ut i ett "loggolv", där kunde Byström finna tillfredsställelse för sin läslust. Tensta församlings arkiv var inrymt i kammaren innanför sakristian i kyrkan, där kunde han också finna stoff för de anteckningar han lämnat efter sig,

Anteckningarna har renskrivits av Uno Björklud Brogård och ansetts behöva tillfogas en liten minnesruna över Byström.

Anteckningarna har bevarats och lämnats till Hembygdsföreningen av Sven Löfberg i Husby, som också är besläktad med Byström, Svens mormor var halvsyster med Janne Byström.

Själv var Byström ogift och barnlös och Sven Löfberg har blivit något av arvinge till Byström åtminstone vad gäller historia.

Sven berättar att Byström var omnämnd i Uppsala Nya Tidnings julnummer 1915 i form av en intervju. En flicka från Forssa, namn okänt, hade läst intervjun och lärt känna Byström, gav följande kommentar: "Slår man sig ner i Byströms bekväma soffhörn och får honom att öppna mun så kommer man inte därifrån på länge".

Byström var bonde på Husby, men hann med andra saker också, bl.a. var han bygdeslaktare, både svin och storboskap, konsten att slakta hade han lärt av sin mor, att kvinnor kunde slakta var inte helt ovanligt på den tiden.

1929 slutade Janne Byström sitt liv. Gården hade då sålt till Gunnar Erikssons mofar Karl Ersson och hans bror Anders Ersson. Byströms gravsten finns på Tensta kyrkogård den 3:dje till vänster från grindarna, ett högt granitblock.

I sina anteckningar berättar han om Tensta, väderlek och skördar, om rikedom och fattigdom, även det svåraste armod får sin skildring.

Tensta den 11/7 1994

För Tensta Hembygdsförening

Ingvar Bladlund

MINNESANTECKNINGAR

av

JOHAN BYSTRÖM

Döda i Tensta under den stora hungersnöden i februari - maj 1697
 I november 1697 dog gamla Kerstin i Råsta 100 år gammal.

Februari månad

2	Erik Hansson i Fasma	1
2.	Erik Mats lilla son i Onslunda	1
212	Erik Persson, dalkarl i prestgården	1
21	Gamla Kerstin i Vansta	1
28	Hans Perssons tre döttrar i Salsta, Brita, Annika och Kerstin	3
28	Erik Larsson i Forssa	1
28	Erik Markussons son i Golfvasta	1
28	Anders Ers dotter i Råsta	1
		10

Mars månad

7.	Häradsdomare Mickel Larsson i Vanst	1
10.	Per Persson i Knösen	1
21.	f.d. soldat Anders Nilsson i Tuna	1
21.	Anders Pers son i Forssa	1
25	Tolfmans hustu från Fasma	1
28	Bengt Ohlsson i Bredgården	1
28	Soldat från Tuna	1
28	Margit Olsdotter från Södergårde	1
28	Mårten Persson från Sillbol	- 1
		9

April Månad

1.	Per Ols dotter i Uggelbol	1
5	Pigan Annika från Åsby	1

7	Göran Mickelsson i Lill-Sandbo	1
11	Olof Hansson i Fasma	1
11	Olof Johansson Qwist, soldat från Fasma	1
11	Dess son från Fasma	1
18	Anders Jakopssons dotter från Gryta	1
18	Anders Jakopssons hustru från Gryta	1
18	Per Jans barn i Sommareng	1
25	Erik Mårtenssons son från Fasma	1
25	Tiggargosse upptagen död på Forssagärde	1
25	Anders Jakopssons dotter från Gryta	1
25	Soldat Anders Hjerpe	1
25	Anders Ers hustru i Bräcksta	1
25	Mats Ersson i Bräcksta	1
25	Erik Mårtensson i Källbo	1
25	Lars Ers dotter i Källmyra	1
25	Anders Mickelsson i Onslunda	1
25	En flicka Anna från Forssa	1

19

Maj månad

1	Soldat Karl Erikssons pigas son i Onslundatorp	1
1	MICKAEL Hansson i Sommareng	1
1	Soldaten Åhs dotter i Åsby	1
2	Per Ersson från Björklinge död i Norr-Tensta	1
2	Jan Lars hustru från Ahltofta	1
2	Soldat Olof Janssons hustru från Fasma	1
2	Dess son Per	1
2	PER Johansson i Fasma	1
2	och dennes tvenne barn	2
2	Lars Erssons son och dotter i Källmyra	2
3	En soldats son från Fasma	1
9	Erik Markusson och hans hustru från Golfvasta	2
9	Erik Persson och hans trenne barn i Sommareng	4
9	Olof Anders son i Golfvasta	1

9.	Per Andersson i Gillingboda	1
10.	Anders Pers enka från Onslunda	1
10.	Drängen Johan från Råckbo	1
10.	En soldatdotter från Sommareng	1
10.	Piga från Vendel död i Norr Tensta	1
11.	Olof Hansson i Forssa	1
11.	Tvenne barn från Rysstorp	2
13.	Klockaren Per Ersson	1
16.	Per Andersson och dess moder från Spångbo	2
18.	Johan Ersson från Ymlinge	1
24.	Mats Ersson från Källbo	1
24.	Erik Andersson i Fäboda	1
24.	Lars Pers son i Norr Tenstal	1
24.	Per Jans moder i Sommareng	1
24.	Mats Jans son i Björntorp	1
24.	Erik Erssons hustru i Lundqvarn	1
30.	Mats Mats son i Vansta	1
30.	Tvenne barn till Jöns Andersson i Stocksjön	2

Juni månad

10.	Anders Jönsson från Stocksjön	1
13.	PER JANS HUSTRU FRÅN Sommareng	1
13.	ERIK Hammars syster i Tingsvallen	1
13,	SOLDATDOTTER FRÅN Järsta	1
13.	Erik Ers dotter från Järsta	1
14.	Erik Bengts enka från Stentorp	1
14.	Piga från Skuttunge död i Källbo	1
15.	Mårten Johans dotter från Forssa	1
15.	Anders Mickelssons son i Onslunda	1
16.	Lars Ers dotter i norra Källmyra	1
16.	Jöns Andessson i Stocksjön	1

4,

18.	Mickel Lars moder i Onslundatorp	1
27.	Mjöl'naren Per Andersson i Järsta	1
		<u>13</u>

År 1725 vid jultid blåste de fyra smaltornen ellerakryttarna neder af Tensta Kyrka. Bud skickades till Stockholm åt Grefinnan Eva Bielke som befallde att de skulle uppsättas igen så fort sig göra lät. Troligtvis blefve d aldrig uppsatta.

Ur prootokoll af den 2 februari 1846.

1	skattemännens revers af den 1 februari 1846	
	Skattemännens lån 587 L.p. mjöl	684,46
2	Till utsäde	1701,32
3	Fasma? frälse 93 L.p. mjöl	108,24
4	"-" till utsäde	57
5	Salsta frälse Järsta? Tit. Åkerberg 420 L.p.	490
6	Till utsäde	902
	1100 L.p. rågmjöl 1 R 8 skilling	1283,16
	samt lånesumman till utsäde	<u>2666,32</u>
		s:a 3950

Ur prottokoll af den 20 maj 1839 paragraf 12

Beslöts att altartaflan skulle flyttas från sin olämpliga plats bakom orgelverket och framsättas i koret.

År 1864 togos den neder skelfa skåpet står i sista bänken under läk-taren och dörrarna står en på hvardera sidan om altaret, för attx senare helt och hållet förstöras.

intygar Johan Byström

Åren 1860 - 61 byggdes åbron vid presgården af sten. Daldarlarna Lyck Olof Olsson och Mårt Anders Olsson verkstälde arbetet.

År 1851 byggdes orgelverket om i Tensta Kyrka.

År 1860 målades och hvitlimmades kyrkan.

Av skrivnerser från åtskilliga församlingar till Venus Clevis i Uppsala om att de ville anstalta till Kungl. Maj:t om nådigt förordnande om att seden upphörde att lik ej finge begrafvas i kyrkorna hedanefter i anseende till den oliderliga lukt och stank i synnerhet omsomrarnahvar till upphof till smittosamma sjukdomar etc. medför, måtte upphöra.

Skrifvet den 26 januari 1779.

År 1842 var orgelbyggaren Wengström till Tensta för att iståndsätta orgelverket ifrån det bristfälliga i nämnda orgelverk men blef uppskuttit.

År 1850 var orgelbyggare C.E.Granlund ifrån Tibble socken, hans förslag var att tillsläppa en ny stämma (i enligt af den odugliga Qvinta dema) Flenta d Amour =8 fot d:o en nu stämma Flenta de Pan med allt tillbehör i utbyte af Qvinta 3. Alltsammans för en kostnad af 191 Riksdaler Banco. Men blef uppskitt med reoveringen i anseende till de stora omkostnader af kyrkotakets täckning och andra utgifter till kyrkan

Under Koleraåret 1857.

Då gjordes en katafalk af granrisvid vestra gafveln vid kyrkan som de satte likkistornapå när de jordfästes om kvällarna med ljuslykta. Anmärkas att den andra oktober begrafdes 5 st. ovh den 3 oktober 8 lik.

År 1811 den 12 oktober begrafdes 6 barn i Tensta kyrkogård döda i rödsot.

6.

Förslag till renovation af Tensta kyrkas orgelverk. Verket rensas lagas och intoneras i den tonhöjd det nu har. Istället för Qvinta dema 8 fot insattes Fugana 8 fot af peleradt tenn från och med ostruket g med bas af qvinta demas pipor sedan de fått en passande intonation. Istället för scharf insattes vox kandida 8 fot af träd från och med ostruket g med täckt bas även af träd.

Under arbetet på stället förbehålles kost och logi i början för en arbetare men slutligen för tvenne personer under intoning och afstämning äfvensom en handtlangare som tillika blifver orgeltrampare. Betalningen blifver 300 Riksdaler Banco då arbetet är färdigtoch godkändt och i ersättning af transportkostnader för pipor verktyg och arbeten 25 Riksdaler Banco

Hörn den 11 augusti 1851 R. Gullbergsson Direktör

Om spöstraff och kyrkoplikt.

F.d. soldaten nr.6 vid Onslunda Per Fyr född i Björklinge den 8 juli 1792, för andra resan föröfvad stöld undergodt spöstraff 14 par och uppenbar kyrkoplikt i Tensta kyrka den 19 oktober 1828 och dödde den 20 januari 1830.

För stöld i Uppsala har pigan Maja Persdotteri Källhagen född den 5 november 1802 har undergodt uppenbar kyrkoplikt i Uppsala den 29 maj 1831.

Pigan Stina Ersdotter i Bräcksta nr. 4 utstod uppenbar kyrkoplikt i Tensta kyrka den 3 juli 1825 för barnamod att undergå tukthus i spinnhuset i Stockholm och 20 dagars fängelse vid vatten och bröd. Hon var född i Tierp 1794.

År 1835 undergick drängen Anders Ersson i Forssa hemlig kyrkoplikt för första gången lönskaläge.

Genom Dannemora Tigslogs Häradsrätt af den 20 januari 1840 har Erik Ersson i Stocksjön såsom skuldig till första gången lönskaläge blifvit dömd till 3,16 Banco böter samt till Tensta kyrka 1,16 Banco á enskild skrift. Absolverad den 24 maj 1840

För oenighet i äktenskapet har dragon vid Bräcksta Axel Hurtig med hustrun inkallats till domkapitlet den 30 juni 1834. Hustun för att på lasarettet i Uppsala, på profkurs undergående såsom mindre vetande, för fylleri. Hustrun Hurtig har den 30 januari 1837 undergudt enskild skrift för af henne begått snatteribrott enligt utslag af den 13 januari 1837. Jämväl plikt för första resan fylleri.

Soldaten Jan Knapp född i Rasbo den 1 november 1792 död den 15 mars 1839.

År 1847 den 28 augusti dödde Coffedikapten Storm i Bräcksta och begrafdes den 5 septewmer, och på våren 1848 gräfdes liket upp och forslades till Öregrunds kyrkogård.

Första söndagen i advent, den 29 november 1829 börjades att sjunga i Tensta kyrka uti 1819 års psalmbok.

Den äldste personen i Tensta år 1832 är änkan Maja Olsdotter i Kumlan född i Tensta den 15 december 1745 och död den 16 maj 1836, 90 år 5 mån 1 dag.

En strof af en visa som gamla Malin i Råsta sjöng för prosten Forsvall i Tensta när hon gick och läste 1784.

I Gryta hos far, I Bräcksta hos Lars, där ha vi kalas. hi hi hi.m

Huru en negergosse kom till Tensta

Under Kapten C.G.Ekebergs ostindiska resor, blef kapten Ekeberg med sin besättning varse på en ö, att infödingarna höllo på att offra en gosse. Kapten Ekeberg landade vid nämnda ö och tog sitt manskap med sig, och då hade infödingarna bundit gossen vid en stock. Kapten tog och afskar läglen och befriade honom från sina bödlar, och tog honom på sitt skepp till Altomta. Gossen var då omkring tolv år gammal. Sedan fick han gå i Tensta skola och lära sig läsa för skolmästare Johan Bidbergoch 21 söndagen efter trefaldighet den 15 oktober 1769 så döptes han i Tensta kyrka till Per Johan Gustaf och faddrar voro grefve Per Brahe på Salsta Kapten Ekeberg med fru på Altomta Prosten Forsvall med fru Alexander Härvel från Jellsta och majoren Axel von Rosen från Nyvalla. Sedan fick negergossen komma till Grefve Per Brahe på Salsta och han dog i unga år.

- 1808 den 13 augusti dog Olof Jansson i Vansta nr 2 och begrafdes den 20 augusti 60 år gammal
- 1809 den 20 februari dog Jan Anders hustru i Åsby såg och begrafdes den 25 februari 61 år
- 1809 den 20 juni dog Jan Anders son i Åsby såg och begrafdes den 24 ni 18 år
- 1809 den 15 december dog Anders Anders son Anders från Husby och begrafdes den 21 december 3 år
- 1809 den 16 december dog Per Pers son Johan från Husby och begrafdes den 21 december 2 år.
- 1809 dog 16 personer af rödsot.
- 1811 den 28 maj dog ~~Anders Jens~~ hustru ~~Vendla Jansdotter~~ i Husby begrafdes den 4 juni Rödsot
- 1811 den 31 augusti dog Anders Jansson och begrafdes den 3 september Rödsot
- 1811 den 16 augusti dog Per Pers son i Husby och begrafdes den 1 september Rödsot

- 1811 den 8 september dog lotta i Hummeltorp 5 år
- 1811 den 9 september dog Anna i Hummeltorp 2 år
- 1811 den 26 september dog Lena, dotter till Nils Ersson i Skarnäs 13 år
- 1811 den 28 september dog Nils Erssons son i Skarnäs Nils 11 år
- 1811 den 30 september dog Nils Erssons son Anders i Skarnäs 7 år
- 1811 den 8 oktober dog Nils Erssons son Erik i Skarnäs 10 år
- 1811 dog Olof och dotter i Lill-Sandbo 1 år
- 1811 Jonas Löfstedts son i Husby död den 8 oktober
- Alla dessa barn 6 st. begrafdes den 12 oktober Döda i Rödsot.
- 1811 den 16 november dog Prosten Sundelius hustru Brita Ekeberg och begrafdes den 21 november.
- 1811 den 20 november dog Prostinnan Wijkmans dotter Lena Sofia och begrafdes den 26 november.
- I Tensta dog 22 personer i Rödsot år 1811
- 1814 den 23 mars dog min morfars far Erik Persson i Forssa och begrafdes den 3 april.
- 1814 den 25 mars dog min morfarsmor i Forssa och begrafdes den 3 april
- 1817 den 12 augusti begrafdes Nils Nilssons son i Hollmossen 16 år.
- 1817 den 16 augusti Densammes dotter Stina 9 år.
- 1817 densammes son Nils 29 år.
- 17 personer dog af rödsot 1817.
- 1820 den 6 oktober dog Jan Jans dotter Maja-Stina i Husby 3 år.
(min faster)
- 1821 den 3 oktober dog Corplats Froms son Gustaf i Husby 5 år.
- 1821 den 8 april dog Prostinnan Wijkman i Forssa 56 år.
- 1821 den 9 maj dog Jan Andersson i Åsby Såg.
- 1821 den 7 maj dog Casper Wijkman. Skar halsen af sig.
- 1823 den 11 juni Prestmannen Erik Forsell 27 år.
- 1824 dog den 23 februari och begrafdes den 29 februari Per Ers son i Forssa Anders 1 år 2 månader och en dag (min morbror)

- 1825 den 22 april självmord af drängen Per Persson från Ymlinge 21 år
Begrafen i skogen.
- 1825 den 3 juni dog Anders Persson i Forssa 48 år.
- 1826 den 24 juli dog Anders Gustaf son till Per Persson i Forssa 1 år
2 månader och 2 dagar (min morbror)
- 1827 den 7 april dog corpralen Erik Form i Husby 69 år.
- 1829 den 18 december dog Mats Matsson i Husby 62 år.
- 1837 den 20 juni dog skolmästaren Henrik Wiman 75 år Min mor var
skolbarn åt honom.

Hur jag trifs

Jag trifs väl under låga tak, Bland enkla och torftiga seder
Der redlighet går fri och rak, der handslagen gälla som eder
Förtroligheten vid hyddans spis, upptinar lätt hjärtats is

Jag trifs rätt gärna i myrtenpark, der ungtärnor stjåla sig kransar
der fenor spela en sträng monark, och öfvar sitt lantvärn i lansar
vid ungdomslekarnas glädtighet, hvem glömmer ej sin förgänglighet

Vadman

Skördar vid Husby

- 1863 Grödan kyldes delvis i hela socknen och stor potatissjuka, fick
sälja potatis till Brogårds Bränneri
- 1864 Grödan kyldes i likhet med förra året. Min far fick 5 - 6 riks
daler för kornet i Gefle
- 1865 God skörd af alla slag.
- 1866 Mycken säd på jorden. Rågen blef mältad och kornet bara slösäd

potatisen bortruttna, myckenhet med regn i hela andetiden. Med knapp nöd fick de säden af åkrarna. Det året hörde jag omtalas triginer första gången.

1867 Stor snövinter, vårfloden gick i slutet af april och i början af maj Började att så den 12 maj, en mycket kall vår och löfven på träden förrän ett par dagar före midsommar och den 30 maj fanns det ännu snö kvar i skogen, men till midsommar blef det varma dagar med regn emellanåt så det blef mycket säd på jorden, men vi fick ej skära förrän den 9 september. Vi fick ju en bra gröda 1867 fast i alla skogstrakter så kylde bort hela grödan af alla slag. Min mor och jag var till Uppsala till jul och hade en tunna råg till salu, när vi kom till Svartbäckstull så kom det en och frågade hvad rågen kostade så begärde hon 27 riksdaler för rågtunnan och det hvar köparen nöjd att betala, så kom det en annan och bjöd 27,50 sen kom den 3:dje och sade min mor att den som ville betala mest så fick rågtunnan och då bjöd han 28 R.d. och den mannen var från Elfkarleby, och under samma dagar fick de 36 Riksdaler för rågtunnan i Gefle.

1868 Nödår. Missväxt på hela grödan. En vacker vår med varm väderlek utan regn från maj till slutet af augusti. Betet borttorkades och löfven på träden blef hoprullade., det var många som fick hämta hvitmossa åt kreaturen och pigor och drängar blfvo utan platser och en myckenhet af tiggere deribland mycket med barn de gick i flera mil från sitt hem och då kostade 8 kilo rågmjöl 4 Riksdaler, och då fick man och hustru utgöra 50 dagsverken för en tunna råg.

1869 God skörd af alla slag. Barvinter 1868 _ 69

1870 God skörd af alla slag., undantagandes att det var isbränner på rågen. Stor snövinter 1870 _ 71

- 1871 Medelmåttig skörd., allting mogna sent, stor frost under midsommaren
- 1872 God skörd fast rågen mältade. Barvinter 1872-73 regnade och mycket smutsigt.
- 1873 Torrår. Bra råg och vete och hö, dålig vårsäd. Lite med snö 1873 - 74.
- 1874 Torrår. Bra råg och vete, dåligt med vårsäden och höet.
- 1875 God skörd af alla slag. Stor snövinter - 42 grader den 24 januari 1875
- 1876 Svag skörd af alla slag. Lite med snö 1875 - 76
- 1877 Stor snövinter, sen vår, sådde vårsäd i medio af maj. Dålig skörd och frostskaadad kyld. God höskörd och potatis.
- 1878 Bra skörd fast litet af alla slag. Bra väderlek på hela sommaren Stor snövinter 1878 - 79
- 1879 God skörd af alla slag. Dåligt med före, nästan barvinter 1879-80
- 1880 Torrår. Någorlunda skörd. Stor snövinter 1880 - 81
- 1881 Dålig höstsäd, god vårsädesskörd, mycket med hö. Barvinter 1881 - 82
- 1882 God skörd af alla slag. Stor snövinter 1882 - 83
- 1883 Våtår, någorlunda skörd Stor snövinter
- 1884 Medelmåttig skörd, nästan barvinter.
- 1885 God skörd, stor vattenflod på sommaren. Stor snövinter 1884 - 85
- 1886 Klen skörd och torrår, litet med hö. Barvinter 1886 - 87
- 1887 Stor frost den 31 maj, rågen frös bort, litet med råg och hö mycket med vårsäd.
- 1888 VÅTÅR; MYCKET PÅ JORDEN; DÅLIG KÄRNA; Stor snövinter 1887 - 88
- 1889 God skörd af alla slag. Stor snövinter 1887 - 88
- 1890 Våtår, mycket på jorden, dålig kärna. Barvinter
- 1891 Torrår. Svag skörd men bra kärna.
- 1892 God skörd af alla slag. Kall vinter 1892-93
- 1894 God skörd. Snöfall på pingstafton. Barvinter 1893 - 94
- 1895 God skörd. Barvinter 1895 - 96

- 1896 Torrår, säden god
- 1897 Torrår, dålig gröda men stor veteskörd
- 1898 Våtår. Stor vattenflod på sommaren, vattnet över ängar och åkra, potatisen totalt rutten.
- 1899 Torrår, svag skörd.
- 1900 God skörd af alla slag. Stor snövinter 1900
- 1901 Svag gröda. Torrår, den varmaste sommaren sedan 1865.
- 1902 Våtår. Allsäd nästan kyld. Fick ej skära rågen förrän i början af september, sluta den 12 november.
- 1903 God gröda
- 1904 Torrår
- 1905 Dito
- 1906 God skörd af alla slag.
- 1907 Våtår
- 1908 God skörd.

År 1741 hade Kongl. Majestät och cronan en mjölkvarn i Golfvasta som då var öde.

Samma år hade dito en humlegård i Vansta som äfven var öde

Lön åt 5 länsmän 1736 173 daler silver.

År 1764 så bergade bönderna i Norunda hö åt Kungl. M:t och kronan på Kungsängen vid Uppsala

Anordning för fattigförsörjningen inom Tensta Socken för år 1830

- Asplunda Anders Jans enka korn 16 kappor 3 R.Banko
- Kihlbergs enka Korn 16 kappor 1,24

- Björkgrind Fader och moderlöse gossen Magnus 1 tunna råg 16 kappar korn 3 R.B.
- Bräcksta Dragon Wiks enka för dottern 8 Kappar korn 5 R.B.
- Fattighuset Linds enka 1 tunna råg 4 R.B.
 Anders Anders enka 1 tunna råg 3 R.B.
 Jan Jans enka 1 tunna råg 3 R.B.
 Jan Ers enka och barn 1 tunna råg 3 R.B.
 Erik Jans enka och dotter 16 kappar korn 3 R.B.
 Ofärdiga pigan Carin 24 kappar korn 3 R.B.
- Forssa Per Anders enka 1 tunna råg 2 R.B.
 Jan Bengtsson och hustru 1 tunna råg 16 kappar korn 2 R.B.
- Fäboda Per Ols enka 16 kappar korn 2 R.B.
- Gillingboda Hans Ers son Jan Petter 1 tunna råg 2 R.B.
 Jan Larssons son Petter i Viksta fattighus 24 kappar korn 3 R.B.
 Olof Larsson och hustrun 16 kappar korn 3 R.B.
- Gryta Enkan Gry för barnen 16 kappar korn 2 R.B.
- Gustensbo Jan Janssons döfstumma dotter 16 kappar korn 2 R.B.
 Förre bonden Per Hansson 12 kappar korn 1 R.B.
- Golfvasta Dragon Åkers enka 16 kappar korn 3 R.B.
- Järsta Anders Pers enka för barnen 1 tunna råg 16 kappar korn 5 R.B.
- Knösen Jan Ols enka 1 tunna råg 16 kappar korn 1 R.B.
- Kurbo Skomakaren Wiberg 16 kappar korn 1 R.B.
- Prästg. egor Ofärdiga Karin 2 tunnor råg 8 R.B.
- Sommareng P. Bengts enka 16 kappar korn
- Södernäs Ofärdige ynglingen Mats 1 tunna råg 16 kappar korn 10 R.B.
- Tranhäll Vansinniga pigan Anna 1 tunna råg 16 kappar korn 2 R.B.
- Tuna Erik Ers enka för barnen 16 kappar korn 3 R.B.
 Tuns enka 16 kappar korn 2 R.B.

Uggelbo 2 döfstumma pigor 2 tunnor råg 2 R.B.

Åsby egor Pigan Brita Ersdotter 16 kappar korn 2 R.B.

Åsby såg Per Hans enka

Till de fattiga för år 1838	29 tunnor säd	98,24 B.
	1839 30 t:r 16 k.	107,24 B.
	1840 30t:r 12 k.	113,24 B.
	1841 28 t:r 16 k.	105,24 B.
	1842 30 t;r 16 k.	118,24 B.
	1843 25 t;R	135,24 B.
	1844 36 t;r	138,24 B.
	1845 34 t:r	131,24 B.
	1846 33 t:r	127

Ur Tensta Sockenstämmoprotokoll af den 8 mars 1846 står antecknat att
Spannmålstillgången i Sockenmagasinet var

Råg 294 tunnor 31 1/4 kappe

korn 347 tunnor 28 1/2 kappe

troligtvis allt utlånat.

Ur Tensta Sockens prottokoll den 18 augusti 1844

Brandförsäkring på kyrkans och socknens hus.

Tensta kyrka med väggar, tak, innanrede orgelverk m.m.

	B:o	11500	8050
2	Klockstapel	den 18	skep ringklocka
		3000	2550
3	Fattigstugan		
		350	260

4	Fattigmagasinet	180	140
5	Skolhuset	830	540
6	Sockenstugan	500	400
7	Sockenmagasinet	250	230
8	Socknes mansbyggnad	1500	1200
9	Brygghuset	200	160
10	Spannmålsbod	170	140
11	Visthusbod	100	80
12	Stallet	210	190
13	Fähuset	600	480
	S:a Banko	19390	14420

Tensta Församlings kassor den 28 maj 1842

1	Kyrkokassan	B:o	410	35,10
2	Fattigkassan		1904	31,4
3	Bibelkassan		70	19,6
4	Skolkassan		120	46,4
5	Klockkassan		432	6,7

Hvarförutan hon den 10 oktober 1842 i sockenmagasinet enligt dess räkenskaper egde ett förrentat kapital af 24 tunnor 26 kappar spannmål hälften råg och hälften korn.

År 1838 var hofgången borttagen i Tensta kyrka utan kollekterna lades i ett bäcken? som ennu finns kvar. Men som det blef så ringa inkomster så begagnades hofgången igen om söndagarna.

År 1844 den 21 april efter slutad gudstjenst och nattvardsgång i Tensta kyrka blef församlingens alla manliga medlemmar framkallade ur sina bänkar fram uti Coret för att aflägga tro och huldhetsed åt den nye konungen den Hugstore och ädle Oscar den 1;ste. Efter aktens slut sjöngs samfälltdt psalmen 453 vers 4 och 6

Nöden och eländet i Tensta ur protokoll af den 12 maj 1845.

För bevis herpå uppgafs heruppå att Tensta församling vid årets början var 1332 personer med 75 st. fattighjon att försörja hvartill af sockenmännen sjelva årligen sammanskjutit 38 tunnor spannmål och af fattigkassan ifrån 140 till 160 R.B. contant utom den arbetsförtjenst af 100 till 170 R.B. som genom spånad inköpt lin blifvit så väl de arbetsföra ibland dessa fattighjon som andra i fattigvård rika intagna bemedlade qvinnor. Årligen herstedes är beredd efvensom att under lopet af detta år 1845 sedan 12 st skattefrälse och landtbönder måste her afträda sina hemman och de flesta af dem jämväl all sin egendom utan att nu äga någon utsigt till bergning hvarförutom 5 andra äro lika nära sin undergång hvilket enahanda olyckliga förhållande under de sist förflutna åren beklagliga inträffat att här i församlingen med inalles icke mindre än 67 st dylika händelse.

I november 1842 nämnes för första gången Löjtnant Norlin på Altomta
 År 1838 nämns en egare Jöngren till Altomta

Ur protokoll af den 18 maj 1845 paragraf 7.

I anledning af förre akademibonden Olof Ersson i Forssa enka Anna Lars dotter tilllämnade ansökning hos Consistorium Akademien i Uppsala att för henne och hennes fyra minderåriga oförsörjda barn hvaraf en flicka

om 5 1/2 år är sjuklig och oförmögen att tala, i deras närvarande nöd och fattigdom. Måtte godheltsfullt beviljas någon årlig nådegåfva samt för att åt denna hennes ansökning lemna ett ofentligt stöd af församlingens yttrande till protokollet om hennes frejd, förhållande och belägenhet, samt om beskaffenheten af det Akademiemman nr. 6 ett halft mantal Forsa af denna socken, hvilket hennes man i lifstide innehaft, upplystes om på hennes begäran och vitsordades samtliga mangrandt idag närvarande sockenmän och grannar att detta hemman verkligen är ett af de allra sämsta i Församlingen till åkerjord och höafkastning samt beteshagarna och skogens aflägsna läge ifrån gården, hvarigenom dels mindre antal kreatur kunna födas än den störr åkerjorden fodrar hvilken, om och nu sällan om någonsin kan erfoderligen fruktbar göras, dels med betydlig kostnad långa hägnader måste upp³föras för att freda andras emellan gården och hagarna belägna sädesgårderna, då akademiemmanets kreatur skola utföras till bete, hvarförutan under många års fortfarande dåliga skördar att verklig missväxt detta hemman, efter afdrag af alla spannmålsutgifter och utskyllder ofta icke gifvit sin brukare någon behållning, hvarom en bedöflig följd heraf bestyrktes och nu att icke mindre än 5 åboar på detta hemman dels före dels efter derå genomfört laga skifteallra närmast efter hvarandra, så långt de närvarande sockenmännen kunde minnas tillbaka, antingen frångått densamma, ruineradeoch försänkta i skulder och armod, eller aflidit och lämnat åt socknens fattigvård att försörja deras värnlösa enkor och barn, så har ifrån detta hemman den ändå alltför tillförvitade fattigvården får sig till tunga emottaga och underhålla.

1. Akademi bonden Per Anderssons enkasom ej afled förrän sistlidna årnämre 90 år gammal sedan hon, som icke af akademien åtnjöt någon gratial, i lång tid hvarit fattighjon.
2. Akademi bonden Anders Jensens enka som i lika belägenhet dock för länge sedan död
3. akademi bonden Erik Erssonhvilken ännu lefver såsom fattighjon

4. Akademibonden Mats Olssons enka och barn lefvande ännu i samma utfattiga och endast af socknen underhållstagande belägenhet efetr hwilka sistnämnda
5. Akademibonden Olof Ersson år 1837 detta hemman öfvertog, der han sedan ej blott tillsatte all sin vid tillträde medförda egendom utan äfven fördjupades så i skuld att ehuru akademien för hans iråkad e belägenhet hade den välvilja af misskund, att hans arrende för fem år till hälften nedsattes mot hvad städse blifvit lydd, han likvä vid dessa årens slut den 14 mars 1844 fann sig nödsakad att gå ifrån besittningsrätten också hvarefter han i november månad samma år med döden afgick efterlemmande enka och barn att också tillöka den till 75 hjon redan förut her uppgående underhållstagande fattigpersoner på en församling af 1332 personer

kungörelse af den 23 juli 1782

Vid Enkedrottning Lovisas död förbjöds allt spelande på orglar och andra samkväm, att all musik måtte upphöra tills konungen gifvit sitt samtycke därtill

I början på 1780-talet förbjöd Gustaf den tredje all begrafning i kyrkorna

Kollekt i Sveriges kyrkor till kyrkorestaureringen af Tensta kyrka
9149,44 öre

ur protokoll af den 30 november 1845 paragraf 7

Undertecknade Pastor meddelade Församlingen den glada underrättelse att och den nya altarprydnad hvarmed de idag, kyrkoårets första sabbatsdag med förnöjelse sett deras tempel så dyrbart och vackert förskönat att nemligen ett antipendium af gredelint sammet med silverbrokad en bokdyna och ett kalkkläde af svart sammet med guld och silfverbrosderi en ny fin cambriksduk på altarbordet och en likadan på altarringen begge utsirade med rika vackra spetsar och garnityrer, samt ett par silverlika armljusstakar af pläter med fyra ljuspipor i hvardera Alltsammans vore en äreskänk af den till Tensta socken förut genom dess rika och dyrbara gåfva af en mässhake år 1834 samt löfte om jord m.m. till uppförande af ett nytt skolhus i Östanskogen, så ädelmodigt välgörande och uppoffrande Högvälborne Fru Grefvinnan Aurora Brahe född Kirkne som nu hitflyttat och bosatt sig på Salsta slott och således är inom församlingen mantalsskriven

Sockenmännen förklarade af deras pligtskyldiga erkänsla och tacksamhet emot den ädla gifvarinnan. Anhöll att prosten ville resa öfver till Salsta slott och framföra församlingens tack den 1:sta december 1845 hvilket h:r prosten antog gerna

Högt vattenstånd i Tensta å åren 1833, 1838, 1842, 1844 och 1845

På sockenstämma i Tensta den 17 juni 1855,
 Uppdragit åt pastor att efterhöra priset på en ringklocka som skulle passa och harmoniera med kyrkklockan som sitterupphängd i stapeln förut.

Omkring år 1820 så skänkte Kammarjunkare och Krigsrådet Dr. Gillets Christall ljuskronan till Tensta Kyrka som satt i koret till 1919

Ur Tensta Sockens protokoll af den 13 september 1846

Med anledning af den såväl 14 dagar förut som och sistlidna söndag samt äfven idag från predikstolen upplästa omständliga kungörelsen om alla de olika ämnen för denna sockenstämmas behandling föredrogs nu först detvigtiga ärendet att uppå flera sockenmäns yttrande önskan en allmän underdånig bönfällan hos Kongl. Maj:t måtte af hela församlingen beslutas och framställas om något omlån med den nu i höst och instundande vår utfästade betalningen af alla undsättningslån som blifvit Tensta Församling tilldelade af i nåden beviljade statsmedel under loppet af år 1845 och 1846.

Efter mogen och noggrann öfverläggning herom samt inbördes meddelande af sockenmännen, tyvärr fortfarande bekymmer för utkomst och bergning äfven med tacksamt erkännande af de i allmänhet ymniga skörd som årets rågröda lemnat, beslöts nu enhälligt alla de mangrandt församlade sockenmännen att genom detta protokoll hos Kungl. Befallningshafvande i länet värdsammast och ödmjukast om dess behjärtade underdåniga föremåle och tillstyrkan hos Kungl. Maj:ts Befallningshafvande derom att de med alla de undsättningslån af statsmedel såväl till lifsuppähälle från år 1845 hvilka enligt utgifven förbindelse böra återbetalas till fullo instundande höst som och till utsäde för 1846 års inbergade gröda erhållna, dels hösten 1845 och våren 1846 samt till lifsuppähälle under innevarande år, hvilka sistnämnda lån enligt särskilda förbindelser böra återbetalas med första tredjedelen nästkommande vår 1847 således alttsammans, bör gäldas med nu inbergade gröda. Mätte genom Kungl. Majt:s nådiga bifall förunnas de vanlottade sockenmännen i Tensta ett års sökande förlängt anstånds tid där socknens hela sammantagna låneskuld till staten fingo enahand

betalningsterminer, nemligen åren 1848, 1849 och 1850 med en tredje hvar 4rdera gången, så att ingen likvid af denna undsättningsskuld ifrågakomma hvarken denna höst eller nästa år 1847 hvaremot samtliga undsättningslånetagare till denna dagens trofast nu ikläda sig och åtaga sig att till samma tider förnyat och förlängt betalningsansvar att efter den ordalydelsen öfrigt jämte nedan utgifna skuldsedlarna till Kungl. Maj:t och kronan innehålla till dess att alltsammans nu till våren 1850 blefvo till staten återbetalt.

Utan ett så högt behöfligt nådigt bifall till ett förlängt betalningsanstånd försetts de allra flesta af Tensta mer än andra olycklig lottade socknens innevånare vid 1847 års fortsättning i alldeles enahanda beklagansvärda belägenhet af brist nöd och behof hvarunder de innevarande kändt sig så djupt nedtryckta och säkerligen förgåtts om icke en nådig konung välviljande medborgare mellankomme med undsättning och hjälp. Ty ehuru grödan i allmänhet med få undantag, helst der mark förstörde den år 1845 sådda dyrköpta gamla rågen i år vart ovanligt god så hafva dock i anseende till den alltför ihärdiga torkan och hettan de flesta sockenmännen i år ånyo lidit missväx på vårsädet, som ej för många den ej lemnar mer än 2:dra och 3:dje kornet igen, äfvensom den så väsendligt påbörjade potatisskörden af samma orsak gifvit enahanda missväxt, så att den för de flesta som her redan upptagit dessa jordfrukter ej lemnat mer än 2:dra kornet hvarförutan grund af farhåga är, att den gängse potatisskrikan äfven förstör större eller mindre del af denna växt som ännu oskadad kan inbergas hvartill kommer att rofskörden af flera som i våras saknades alldeles. Potatis tillräcklig för utsäde påräknad till uppehälle i år äfven misslyckats.

Tensta Socken har sedan 1840 icke fått glädja sig åt någon ända god skörd. Flera års svaga grödor och missväxter dels partiell på råg eller korn, dels på bägge dessa väsendtliga sädesslag äfvensom på jordfrukter hafva däremot redan försatt en allmän fattigdom och förlägenhet i för-

samlingen, hvilket bekymrade tillstånd till högsta grad uppstegradt under sistförflutna tvenne åren, då den sådda höstråg som för torkan och blåstens skull äro af den mest dåliga beskaffenhet, icke kan mildra ens med förhoppningen om något bättre för kommande år. En betydlig hagel skada i sistlidna juli månad har därmed ökat 8 bönders nöd och betryck i Öster och Vester-Forsa byar. Ökade skulder till enskilda personer och allmänna kassor äro her en nästan allmän börda och åtminstone med intresse på de capitalskulder som i bästa fall ännu kunna

Litt C. Anno 1652 then 11 oktoberis är hållen husesyn i klockaregården och befunnit att then H:a Matias Jacobi Comminister och antogs efter sal. H:r Warenium. Klockarebordet mycket illa fördervat (1637 - 1649) åkern och husen nerrötta och taklösa, så hafver han nu bott der i fyrta års tidoch upprustat thessa efterföljande byggningar. 1. Bod upprustat med bräder och näver och förje på taket. 2. En kammare med ny trossbotten och spis. 3. En källare af nya murrader på tre sidor och vid dörren väggen upptimrad. 4. Fåhus som tillförne var öde, upprättat med nya syllar och nya fästebandsstockar, rösten och nytt fårhus. 5. Sädesladans golf hopbyggt med balkar, tre dörrar och upplagat logen. 6. Ett stall nybyggt mot boden. 7. Getehus nytt och svinhus nyupphugget. 8. Gammalt foderhus allenast upplagat med nytt röste och tak förbättrat hvilket framtiden blifver till efterrättelse och honom till årsbyggnader afskrifna kan att thette så synt och funnet är vittnar jag mannamän.

Jakobus Baltazarie p.L.

Likheten med originalet intyga

a. m. Brandelius

Byggare i Uppsala

C.L. Berg

Slagtare i Uppsala

I Bjelkeska grafkoret i kyrkan uti oktober 1919 var jag med och då vae det mycket ostädat med mycket med tegelsten och skärvor, kistorna voro uppstaplade på hvarandra och en kristusbild var fränsliten en liten kista som har setat på locket. Och en hel hop med störrar som var nedkastat i luftgluggarna. Så har Tensta församling hedrat sina afsommade välgörare.

Husby 20 12 20

De symboliska bilderna ikring vapenhus dörr lär ha hört till ett grafmonument.

J.B.

Utdrag ur protokoll af den 13 november 1859

Paragraf 2.

Sedan nu inför församlingen styrkt blifvit att den genom frivilligt åtagande hittills under pastors vård stående s.k. klockkassan som uppkommit på prostens Schramförslag år 1834 genom frivilliga bidrag, och en af gäld från sockenmagasinet af tre ~~hundra~~ tunnor spannmål intill år 1852 då densamma upphörde för att i framtiden då kassans tillgångar det tillät åt församlingen att inköpa en mindre ringklocka, denna kassa nu vuxit till en summa af 3023 R.B. 17 öre hvilken summa jemte en en församlingen tillhörig obrukbar klocka af malm med det snaraste till det afsedda ändamål tillräckligt. Ofvanstående 3023,17 öre är i deremot säkra reverser utlånta, afsade sig pastor den framtida vården af denna kassa och öfverlemnade den nu i församlingens egna händer.

På väckt förslag att öfverlämna den återstående vården af densamma åt församlingens nyvalda sockennämnd emottaget detta uppdrag å nämndens

af dess ordförande Capten Norlin samt närvarande ledamöter Länsman Pilman och sergeant G. Björk. samt bonden C. Fredriksson emot dervid fäst ett villkor att få förvara handlingar och inflytande contanta medel i kyrkkistan, som för detta ändamål borde efter sista inbrottsstölden 1854 repareras och med nya starka lås förses. Och voro befriade från allt ansvar derför i händelse af inbrotteller eldsvåda, samt skyldighet att då medlen uppgick till 100 riksdaler som ej genast mot revers kunde utlånas, densamma uti Uppsala Privatbank på upp och afskrifningskonto insätta. För övrigt och då nämnden voro församlingen solidariskt ansvarigaför kassan utom i ofvannämnda olycksfall öfverlämnades den densamma till nämndens fria dispositionatt dermed laggiltigt förfara.

Husby den 21 april 1917 J. G. Byström.

Anno 1672 voro vederbörande efter Revernum isimi ärkepipopi befallning uti Tensta Cappelans eller klockaregård och öfversågs de hus som Reverando D:r Matias Lundins, före detta Commininster i Tensta och numera Pastor i Dannemora ? ? ? Johan Elvio när han honom ? på samma omskrifna datum anno 1672 den 4 juli öfversågs husen i Tensta Cappelans eller klockaregård. Och D:r Johan Isopedius i händer Då fanns i gfården efterskrifne hus så häfdade och handhafda som följer 1. en bod. 2. ett foderhus. 3. ett gammalt hus. 4. ett svinhus. 5. sädesladan äfven faren till väggar och loge och måste ovillkorligen inom tre års tid nedrifvas och uppsättas. 6. ett litet fårhus. 7. en gammal bod. 10. ett litet hönshus. 11. en rökebod stufva eller pörte. Vördig Hr. Johan Elfvio har varit i Tensta i 5 1/2 års tid och på samma han hus bygt som honom till årsbyggnad 1. ett fähus 2. ett foderhus 3. har han upplagat en kammare som är belägen jämte sockenstufvan förstugan hvilket ej finnes skäligt att samma kammare enlett bor

utan af socknen hållas vid makt. Hvilket bör en annan tid förbättras
 4. gärdesgårdarna försvarliga. så vware slutit betyga undertecknare
 att syna. Nikolaus Holmdopius, Pr. p. Erntunensis, Andreas Mick Componiu
 Petrus Bröms, Matias Lundesius, Pastor i Dannemora, Johan Elfios, Pastor
 i Balingsta, Lars Bengtsson i Kolje, Länsman i Norunda, Per Bengtsson
 i Lunden Björklinge Tolfman.

Den 22 juni 1873, en mycket vacker dag, hela naturen i sin grönska
 och blomsterskrudar. Konfirmation i Tensta Kyrka och prostinnan Eng
 strömer på Trafvenberg begrafdes.

Anno 1684 den 31 oktober voro undertecknade på husesyn uti Tensta
 Cappelansgård efter höga Ärkepiprosen? och venerand i Consistoriet Upp-
 saliensis befallning vid vördige Hr. Johan Isopedius afträde och funno
 husen med gärdesgårdar och diken som följer. 1. en bodstufva. 2. bod.
 3. ett stall. 4. ett foderhus. 5. en gammal bod. 6. en bod. 7. ofälfd
 källare. 8. sockenstufvan gammal. 9. ett portlider. 10. fähuset. 11.
 fårhuset. 12. svinhus. 13. lada, till vestra gafveln och logen nyligen
 uppbyggda till tak, dörrar och jern allt välbehållet men det östra
 golfvet är gammalt och förloradt dock läkt försvarligt. 14. halmlider.
 15. hönshus 16. gärdesgårdarna funnos till större delen försvarliga,
 dels nya dels vara behållna undantagandes vid pass 60 famnar öster på
 norra gärdet som med det snaraste behöfver repareras.

Petrus Åman Cons. ekls. Upp. Nat.

Laurentius Wegner Pastor i Lena Per Andersson i Husby Kyrkovärd.

bomärke. Anders Larsson i Altomta Kyrkovärd, bomärke. Anders Mattsson i Råsta, bomärke.

Sektum Uppsala den 22 februari 1687

Johannes Isopedius Pastor i Hållnäs A.P. Lenander

Således afskrifvet och afhandlat våra vittnens underskrifter

Israel Kolmodin Petrus Åman

Statistik

Födda i Tensta 1720	39 st.	döda 24 st	ing. äktenskap	9
	1820 22 st.	"-" 26	"-"	8
	1920 38 st	"-" 18	"-"	11

Folkmängden 1820 1128 st.

"-" 1920 1544 st.

Bilaga 5 Anteckning huruledes med klockares villkor och lägenhet i Tensta socken af ålder hvarit som åtskilliga af de gamla och redliga sockenmännen och ibland den gamle Kyrkovärden Per Andersson i Husby som nu snart ar äldst i församlingen varur minnet att berätta. I Per Anderssons salige faders tid vid namn Anders Mickelsson var ingen klockare utan Cappelanen höllo en dräng som sjöng i koret och hjälpte till att ringa. Den äldste klockaren som man nu tillbaka minnas han har hetat Carl Ersson som bodde her och der i församlingen såsom i Stentorpet, sedan på Presttorpet, fick då i lön allenast 2 kannor säd af varje bonde. Sedan gaf han sig till bonde här i Forssa hvare han en lång tid bodde och i sistone antog hospitalriddaretjensten

uti Cappelans Hr Vereli och Kyrkoherde H Fjörbennes tid. Efter honom kom Olof Eriksson från Uppsala till klockare och bodde då ymsesides nu i fattigstufvan, nu i Gryta var dessutom en skinnare? och hästebetare. Den 4:de, Anders Jansson vid namm, bodde och ymsesides inhystes, var en stor karlen riktig fyllehund eller drinkare från Roslagen som blef utaf kyrkoherden Sal. Per Bröms för sin otidighet afsätter. Sist till klockare Per Larsson har varit i skolan några år, sedan uti Brogården uti några år derifrån till Stentorpet åter i Bräcksta. Sist fick han af kyrkoherde Bröms en gammal bod her i prestgården som han uppbyggde sig till stufva och omsider anno 1693 med vissa conditioner kom till Capplanens gamla boställe varer nu allmänt klockaregård kallas, och att salig prosten Mäster Jens Åman äfven för sin tid varit sinnad samma åker som under Capplans-bordet, nu af prestgårdsägor upptagit varit, åter under prästgården lagligen tillbakalägga, har jag som åtskilliga andra trovärdiga män en och annan gång af honom i dess lifstid hört berättasdetta sant vara betygas af undertecknad Per Andersson i Husby Kyrkovård här i församlingen i många år Bomärke. Till vittnes Erik Ledin

Bilaga 6 Att alenast till några fjerdingars utsäde uti de tvenne klockarvretarna af ålder varit är både mig som åtskilliga fler andra af mina gamla och redliga sockenmän i synnerhet nogsam och kunnigt och bekant men den öfriga andelen af åkern såsom han nu befinnes är utaf de gamla capelarna här i församlingen såsom Hr Mattias Lundin utan all tvifvel med de gamle sal. kyrkoherdarnas vetskap och tillåtelse utaf prestgårdsägor till behaglig tid upptagen och brukat varder. Ligger och samma åker aldeles under prestgårds rör och rå. Detta sant vara betygar undertecknad som nu mina 70 år gammal vara monde, är och her i församlingen ^{af} christliga och ärliga föräldrar född och sedan

hela min lifstid left och vistats hafver och vill det med liflig ed
bekräfta. Datum Husby den 10 september 1699

Per Andersson i Husby gammal Kyrkovärd Bomärke

Till vittne Erik Ledink.

Vid grundgräfnings i Tensta kyrka våren 1919 hittades en mängd menniskoben intill hälften murad graf framför predikstolen med en sten utan inskrift. Det sades att nämnda graf skulle vara från 1500-talet. Sedan kom de till en murad graf på gången med en myckenhet af menniskoben och ingen häll var deröfver lagd, undertecknad gissar att de kanske kunde vara kaptens Ekebergs graf på Altomta. Sedan fram mot fönstret på södra sidan så var det en stor myckenhet med ben. ungefär ett hästlass som alla nedlades på vestra sidan om nämnda grafkammare

En vacker mässhake som Doktor Rettig på Tuna skänkt till Tensta kyrka hösten 1920. I en monter i Birgittakapellet med hvarjehanda kuriosa har äfven Doktor Rettig skänkt och ordningställt den gamla brudpällen Han har låtit laga så att han blir fullt brukbar.

Husby den 31 januari 1921 J. Byström

Den först omtalade person från Tensta är Ärkebiskop Olof, kallad den vise skrev sig till Forssa i Tensta. Blef ärkebiskop 1314 död 1332. Han undertecknade ett gåfobref åt fru Ramborg på Vik i Balingsta af ? kallad den vise af Länaslägten.

Nästa var kyrkoherde Hakvinus som har blifvit nämnd 1282.

Salsta belägras 1464.

År 1464 i mars månad rykte Konung Christian från Danmark till Erkebiskop Jöns Bengtssons fädernegård Salsta i Tensta och belägrade detta för att erkebiskopen efterskänkte skatt åt Upplandsbönderna. Erkebiskopen dog i landsflykt den 15 december 1467

Salsta belägras 1567

Erik den 14:de skickade manskap till Salsta för att kufva Ture Bielke, men han med sitt folk försvarade sig såatt konungens folk slogosoch måste återvända med ingenting för sitt tilltag. Ture Bielke var ingen man att leka med.

Inventarier i Tensta kyrka på 16 o 1700-talet.

En kalk skänkt 1631 af herrskapet på Salsta.

en brudkrona vägande 42 lod.

en brudkrona vägande 40 lod.

en ringklocka vägande 40 lisspund sprucken

år 1695 inköpte kyrkoherden Per Andersson i Husby grafplats i kyrkan för 20 daler silfver eller kopparmynt eller karoliner.

Flera åersoner under hungersnöden i slutet af 1600-talet erhöilo penningar till låns från kyrkan mot pant af guld, silfverpjäser samt koppar.

Lag om Byordning i Tensta 1778.

Grefve M Brahes egendomar	Taxeringsvärde
Krageholm	2,179,300
Skokloster	463,000
Rydbyholm	<u>649,100</u>
	3,291,400

Grefve Tage Tholl tillhöriga egendomar. Taxering 3,362,500. Det hela är 6,955 tunnland åker, 133 tunnland äng, 3,794 tunnland skogsmark eller tillsammans 10,882 tunnland.

Folkmängd i Tensta 1810

Män 199 st, hustrur 216, söner o mågar 52, sonhustrur o döttrar 41, drängar 84, pigor 101, öfveråriga 81, underåriga 369, diverse orsaker 51 st tillsammans 1194 st.

Bönder som lefvat i Husby.

1. Anders Mickelsson lefde i slutet på 1500 talet och i början på 1600 talet.
2. Hans son Kyrkovärden Per Andersson, som inköpte grafplats i kyrkan . Lefde år 1699
3. Anders Jansson i början på 1700 talet
4. Jan Andersson född 1703.
5. Jan Jansson född 1727.
6. Jan Jansson född 1756
7. Jan Jansson (Byström) född 1794
8. Gustaf Byström född 1826
9. Johan Byström född 1852.

Kyrkovärdar i Tensta den 31 oktober 1684

Per Anderssoni Husby

Anders Larsson i Altomta

Klockaren Per Larsson i Tensta. Lefde år 1695

- "-" Per Bengtsson dödde i december 1724
- "-" Erik Persson dödde i slutet på 1760 talet
- "-" Härslin på 1770 talet
- "-" Johan Folstadius 1780 - 1815
- "-" Erik Gustaf Sundelius 1815 - 1851
- "-" Albert Sundelius 1851 - 1902
- "-" C.G. Lindqwist vikariererar 1867 - 1881
- "-" Erik Ehrenström 1881 - 1909
- "-" Gustaf Linden vikarie 1910
- "-" O. Åström 1910.

På Tensta kyrkogård har fordom funnits kanske tre stigluckor eller kyrkogårdsportar, den östra refs neder 1833 och på 1790 talet har det nog funnits en på vestra sidan. Min mors moster omtalade, i hennes ungdom på 1790 talet har dom godt som barn om Norrttensta öfver en spång öfver ån åt prestgården till kyrkan, och troligt fanns det en på södra sidan på kyrkogården.

Husby den 18 . 6 . 22

Ljuskronor i Tensta kyrka.

1. Kristallkronan som före restaureringen hängde i koret nu inflyttad i sakristian, lär vara skänkt af Krigsrådet A. Silents omkring år 1820. A. Silents var född i Göteborg 1751, flyttade till Erentuna

1825.

2. Jernkronan som förut hängde på läktaren bakom orgeln och vid restaureringen framflyttades i koret dateras till 1300 talet.
3. Skänkt af Fältmarskalken Nils Bielke och Eva Horn 1686.
4. Magnus Runot och Elisabeth Malmström 1713. Han var död innan 1739, hon var död 1750. Ägde troligt 1/2 mantal Nr. 1 i Golfvasta

Mina föräldrar.

1. Olof Ersson som har grafsten på kyrkogården, född 1660 död 1732
2. Brita Olsdotter född 1706 död 1782
3. Jan Andersson född 1703 död 1749
4. Jan Jansson född 1727 död 1784
5. Jan Jansson född 1756 död 1832
6. Jan Jansson (Byström) född 1794 död 1826
7. Gustaf Byström född 1826 död 1920
8. Johan Byström född 1852 död 25/2 1929.

Döda i Tensta öfver 85 år från och med 1801

1801	23 aug. Stina Andersdotter Stenlunda	85 år
1802	15 nov. Erik Hansson Dammen	85 år
1804	8 dec. Jöns Benkts enka Sommareng	87 år
1804	10 dec. Jakob Mats enka Grytbäcken	87 år
1809	12 maj Capten Ekebergs enka Altomta	91 år
1810	8 okt. Jan Andersson Forssa	86 år
1811	20 mars Jan Jansson Kurbo	91 år

1811	19 dec. Enkan Greta Persdotter Forssa	86 år
1819	25 april Stina Bengtsdotter Hånsta	85 år
1822	29 sept. Enkan Anna Jansdotter Onslunda	85 år
1825	13 mars Jan Jacobsson Skyttorp	89 år
1830	18 febr. Fattighjonet Cajsa Larsdotter Gillingboda	85 år
1831	27 maj Malena Andersdotter Källhagen	85 år
1835	6 dec. Åkerlunds enka Fattigstugan	86 år
1836	16 maj Enkan Maja Olsdotter Kumlan	90 år
1840	11 mars Bror Ahls enka Jersta	86 år
1844	13 aug. Enkan Anna Nilsdotter Fattigstugan	86 år
1845	6 nov. Fattighjonet Kihlbers enka Asplunda	94 år
1847	26 dec. Anders Jansson Holferby	85 år
1851	21 okt. Storcks enka Onslunda	86 år
1852	26 april Jan Ers enka Fattigstugan	87 år
1853	12 mars Enkan Öström Jersta	86 år
1854	18 okt. Anders Andersson Onslunda	89 år
1855	19 febr. Enkan Maja Ersdotter Södergerde	90 år
1855	5 maj Enkan Sofia Andersdotter Norrmyra	87 år
1855	19 nov. Jan Ersson Åsby	91 år
1855	5 aug. Enkan Brita Nilsdotter Gröndal	85 år
1858	20 juni Enkan Löfman Källtorp	89 år
1860	31 jan. Enkan Anna Larsdotter Sommareng	89 år
1861	6 jan. Enkan Brita Jansdotter Hollmossen	93 år
1861	11 nov. ERIK Holmgren Salsta	85 år

Bönder som voro i Tensta 1826

Bräcksta 8 st	Forssa 19 st.	Gödåker 2	Gryta 9
Järsta 12	Källmyra 2	Källbo 2	Onslunda 8
Sommareng 6	Åsby 4.		Råsta 6

För undergått spöstraff vid Läby för hustjufnad af fläsk hos Possionaten Jönngren på Altomta. Min far var då åsyna vittne 1838 ?

Rättaren Mats Matsson född i Viksta den 10 dec. 1804

Statdrängen Lars Matsson född i Björklinge den 3 febr. 1816

Statdrängen Erik Matsson född i Viksta den 10 aug. 1802

Bonden Carl Gustaf Dahlström i Jersta född den 13 juli 1797 Hans frejd tvetydig, satt under förmyndare en gång, bötat för fylleri en gång, en gång setat i stocken, tilltalad för skogsåverkan. Ånyo förklarad myndig.

Salsta Högvälborne Fru Grefvinnan Eva Horn 1739

Hofstaten		Gårdstaten	
Hofpredikant	1	Inspektor	1
Cassesiren	1	Befallningsman	1
Cammarjungfrur	2	Trädgårdsmästare	1
Cammarpiga	1	Klensmeder	1
Köksgosse	1	Gårdsdrängar	5
Lakejer	3	piga	1

Pigor	3	Ladugårdspigor	4
Husdräng	1		
Kusk	1		
	14		16

Carl Gustaf Bielkes folk 1750

Inspektoren Joh. Fred. Ekberg		100 daler	1
Skolmästaren Joh. Byberg		100 daler	1
Fogden Erik Wallner		100 daler	1
Snickaren, smeden, trädgårdsmästaren		100 daler	
?		50 daler	
Fullväxta drängar Nils, Erik, Anders			3
Halfväxta drängar Mats, Per			2
pigor	Cajsa, Anna, Märta		3
	Lön efter lag		12

Hofstaten

Lakejer Johan, Carl, Petter, Johan		60 daler	4
Portvakten Hans		60 daler	1
Kusken Georg		90 daler	1
Pigor Cajsa, Eva, Sara, Brita		50 daler	4
			10

En visa sjungen i Tensta af en qvinna från Tierp, så lydande
 Jag gick mig ut i en hage så rar,
 Der alla blad och blommor så fagra der var
 och midt uti den hagen der ståndade en ros
 som var vänder emot söder och vänder emot nord.

Jag såg uppå de bladen som vända sig mot nord
 och den står namn för alla flickor som aldrig hålla ord
 Jag såg uppå de bladen som vända sig MOT SÖR
 och det står namn för alla gossar som göra hvad de bör (eller tvärton)

Ord till en vals som min far sjöng
 En gång sade jag åt min unga matmor
 att hon skall klafa in både kalfvar och kor
 getterna med getterna skällkossan följer med
 tralalala tralalalala skällkossan följer med.

Allt hvad du gör allt hvad du kan
 lägg i matsäcken kvar
 tralalala tralalala så vill jag det ha

En folksägen ifrån Tensta

Från långdt framfarna tider säges att de har varit röfvare som hade sitt tillhåll på Gryta skog. Dessa bortröfvade en ung flicka, och ha fva inspärrat henne i flera år. En gång fick hon tillåtelse att bevista gudstjenst i Tensta kyrka med det förbehållet att hon ej finge säga ett ord åt någon menniska. När gudstjensten var slut och inman hon vandrade hem till röfvarkulan så ställde hon sig vid ett träd på kyrkogården, talade vid trädet hvar hon har visyata i flera år och folk stod och åhörde samtalet och genom detta så blef flickan befriad från sitt fängelse.

År 1818 Förteckning på yrken och stånd i Tensta.

Behållna rökare	165
Ridderskapet med dess betjening	16
Bönder (män)	161
Hustrur	176
Mågar	4
Sonhustrur	7
Söner	37
Döttrar	32
Drängar	72
Pigor	95
Inhyses hjon mankön	23
Qvinkön	49
S:a mantalssktifne	656
Öfveråriga	84
Minderåriga	382
För andra orsaker	64
S:a personer	1186

Kyrkoherde Kihlmarks folk i Tensta 1739

Kyrkoherde Kihlmark o hustru	2
Drängar Anders, Jacob, Erik 2 st. Frans	5
Pigor Elisabeth, Brita 2 st. Annika	
Catarina Elisabeth	6
Järsta Länsman Petter Svanström	2
2 drängar och 2 pigor	4
Ahltomta Petter Yckenberg Kronobefallningsman	2
6 drängar och 5 pigor	11
Trafvenberg Cornetten Baron GustafDuvaldt	
Drängar Olof Jan Lars o Anders	4
Pigor Greta sara o 3 Annor	5

Förteckning för alla som brände brännvini Tensta år 1821

Brännvinspannerymd i kannor

Altomta	Prostinnan Beckmark	49
Brunna	J. Almqvist	17
	Benkt Nilsson	22
Bräcksta	Per Brunnström	24
	Per Larsson	18
	Hans Hansson	18
	Comminister Arwen	25
Bredgården	Hans Larsson	16
Brogården	Per Persson	25
Bockbo	Anders Persson	24
Fasma	P. Strömbeck	64
Forssa	And. Persson	25
	Erik Ersson	18

Karskulla	Jan Olsson	16
Källmyra	Jan Matsson	16
	Per Jansson	25
Källbo	Erik Jansson	19
	Erik Ersson	17
Kurbo	Hans Andersson	17
Lill-Sandbo	Olof Olsson	17
Lagrossla	Jacob Jacobsson	17
Norr-Tensta	Jan Ersson 18	
Onslunda	And. Andersson	22
	u. Jan Jansson	18
	g. Jan Jansson	19
	Jan Larsson	17
	Per Larsson	19
	Mats Andersson	17
Råsta	Jan Jansson	43
	Jan Nilsson	19
	Olof Olsson	17
Räckbo	Erik Andersson	17
Sommaräng	Per Andersson	16
	Olof Andersson	22
	Jan Ersson	17
	Jan Matsson	24
	Per Bengtsson	23
Spångbo	Olof Hansson	42
Stor-Sandbo	Mats Hindreksson	22
Södergerde	Anders Hansson	32
	Erik Ersson	16
Säby	Erik Persson	23
Tuna	ej bränt.	

Forssa	Per Persson	26
	Jan Persson	35
	Per Ersson	24
	Per Persson	32
	Prostinnan Wijkman	35
	Nils Matsson	21
	Erik Ersson	25
	Erik Matsson	18
	Erik Persson	26
	Per Andersson	25
	Nils Ersson	17
	Trumslagare Axberg	18
	Sven Hansson	40
Gödåker	Jan Persson	17
	per Persson	25
Gustensbo	Per Hansson	24
Golfvasta	Mats Olsson	24
Gryta	Lars Jansson	21
	Jan Jansson	18
	Erik Larsson	19
Gropen	Per Fröling	26
Grytbäck	Jacob Persson	22
Husby	Jan Jansson (min farfar)	18
Holferby	Mats Ersson	18
Jersta	Per Engman	23
	Per Hansson	16
	Anders Persson	16
	Jan Persson	21
	Olof Andersson	24
	Mats Andersson	22
	Erik Ersson	18

Trafvenberg	Not.Sundelius	32
Vansta	Jan Jansson	32
	Bengt Andersson	26
	Anders Ers enka (utj. Kumlan)	16
	Anders Persson	22
	Lars Larsson	30
	Per Ersson	23
Åsby	Anders Andersson	22
	Nils Hansson	24
	Jonas Hansson	24
	JAN Ersson	23
Prestgården	Prost J.E. Sundelius	53

Huru de fattiga hade det på 1850 talet

I den s.k. Stridsstugan vid Trafvarhagen på Trafvenbergs ägor i Tensta, der bodde en ogift piga vid namn Maja Andersdotter med fyra barn, de begge yngsta tvillingar. En syster till undertecknad var in der och funderade då hvad det var för någonting i ett fat. Då svarades af den äldste flickan att det var enbär som hvar sönderstötta och derpå vatten. Det ursilade vattnet kokades en välling af sammalet rågmjöl till mat åt nämnda tvillingbarnen. Undertecknad var skolkamrat till tvenne barn och deras middagskost, modern tilldelade dem hvarsin 1(8 kaka bröd och hvarsin half strömming vartill middag.

Sammapiga bodde på 60 talet i Fattigstugan och kom osams med en Anna Cajan Sätterqwist, och det vart slagsmål mellan dessa kvinnor, så

att Maja Andersdotter drog af en lock hår af den andras hufvud , der på blef det rettegång vid tingstället i Läby och då blef nämna Maja Andersdotter ådömd pligt med några dagars fängelsevid vatten och bröd på Uppsala cellfängelse. Sedan efter denna episod var änkan Sätterqwist hygglig i sitt uppträdande mot Maja Andersdotter.

P.s. Maja Andersdotter hade ett bra ordningssinne i sin stora fattigdom.

F.d. soldaten Per Huss död den 1 mars 1823.

Per Brunnström i Bräcksta död den 11 nov. 1832 61 år 10 mån. 8 dagar

Hustrun Karin Brunnström död den 10 april 1855 81 år 1 mån. 4 dagar

Orgeltramparen Erik Qwist i Bräcksta död den 19 juni 63 år.

Orgeltrampare Qwists enka i Bräcksta död den 27 mars 1833 72 år.

Bonden Hans Hansson i Bräcksta död den 8 mars 1832 69 år 4 mån. 6 dagar

1812 den 8 mars dog gamle tolfmannen Erik Ersson på Bräcksta nr. 1

född år 1744

1818 den 3 mars dog rusthållaren och tolfmannen Erik Ers enka Stina Andersdotter född 1751

1808 den 23 augusti dog torparen Erik Ers dotter Stina i Tomtkullen

3 månader

År 1829 den 13 november dog torparen Jan Jansson i Lilla Botarbyns hustru Greta Matsdotter 32 år 6 mån. 19 dagar dödsorsak moderkalf?

Hon gjorde lycka

Hvad kärleken gör underverk, den sjöng Kajsa Smesärk
kan knappast sjelf begripa, hur hon fått på sig bjäfs och bräm
och sen en man så högt förnäm, att hon går i gården med pipa.

Men Kajsa var så snäll och from, berghälsa hennes rikedom
och dygden hennes ära. En brödkant hennes läckerbit
besväret hennes favorit, och ämbaren kunde hon bära

Herr fogden red i skridt förbi, det torpet Kajsa boddei
Vår länsman han släckte röken, han ropte Allmoge, hålla,
frisk eld jag vill på pipan ha, och nu blef det uppror i köken

Dock Kajsa var behändigast, kom ut med eld i största hast
barfotad framåt vägen. Och Amor sköt en uddvass pil
i fogdens bröst ur flickans smil som stod der och neg på vägen

Fast fogden pustade och drog, alls ingen eld i pipan tog
ty länsman var uthunnen. Då märkte först vår fogdefar
att en förfärlig vådeld var, i hjertekammarn grpen upprunnen

Den släcktes ej på vanligt vis, ty envis var den sköna gris
och sitter nu vid taffel, Fastän han vet ej rätt besked,
vill grisen äta sås med sked, och påtar i gröten med gaffel.